

		NOTAT KS Advokatene	
Fra:	Advokat Øyvind Gjelstad	Dato:	19.08.2026
Til:	Porsgrunn kommune v/Terje Madsen	Dokument nr:	26/02381-3

Pensjon ved etablering av interkommunalt selskap

Jeg viser til din henvendelse til KS Advokatene datert 14. juni 2026. Etter det jeg forstår vurderer kommunene Skien, Bamble og Porsgrunn å etablere et IKS for å samarbeide om rensing av avløpsvann fra de nevnte kommuner. Når IKS'et er etablert vil det i så fall være aktuelt med en overføring av ansatte fra kommunene over til IKS'et. I den anledning ønskes en vurdering av hvilket mulighetsrom IKS'et har til å velge pensjonsleverandør ved opprettelsen.

Situasjonen i dag er at ansatte i Bamble og Porsgrunn kommune har pensjon gjennom KLP som leverandør mens ansatte i Skien kommune har egen pensjonskasse.

Skien, Bamble og Porsgrunn kommune er i dag medlem av KS som arbeidsgiverorganisasjon og forpliktet av særavtalen SGS 2020 til å ha en pensjonsordning med et bestemt innhold for sine ansatte. I den sammenheng er kommunene forpliktet til å forsikre pensjonsrettighetene i et forsikringsselskap eller sikre pensjonsrettighetene i en egen pensjonskasse. Det er i dag de to leverandørene Storebrand og KLP som konkurrerer i det kommunale pensjonsmarkedet.

Ved etablering av et IKS og overføring av ansatte ditt vil det være naturlig at dette IKS'et melder seg inn i Samfunnsbedriftene og bli bundet av de tariffavtaler som gjelder for medlemmer av Samfunnsbedriftene. Samfunnsbedriftene er nært knyttet til KS blant annet gjennom felles Hovedavtale. Som medlem av Samfunnsbedriftene vil dette vann og avløpsselskapet være omfattet av Bedriftsavtalen til Samfunnsbedriftene. Gjennom kapittel 2 punkt 2.1.1 i Bedriftsavtalen vil IKS'et være omfattet av SGS 2020 på samme måte som eierkommunene. Det betyr at pensjonsrettighetene til de ansatte som kommer fra de tre kommunene er fullt ut identiske ved overføringen til IKS'et når selskapet melder seg inn i Samfunnsbedriftene.

I Bedriftsavtalen kapittel 2 punkt 2.1.2 kan IKS'et velge en alternativ pensjonsordning; såkalt hybridpensjon. Dette krever lokal enighet mellom IKS'et og tillitsvalgte som representerer 2/3 del av de organiserte tillitsvalgte. Dersom selskapet har færre en 30 ansatte kreves lokal avtale med alle tariffpartene. Jeg beskriver i denne omgangen ikke hybridpensjonen nærmere. Imidlertid er det greit å vite at det er to leverandører av denne hybridpensjonen. Det er Storebrand og Sparebank 1. KLP leverer ikke denne pensjonsløsningen. For øvrig er egenregi teoretisk mulig, men det foreligger ikke eksempler på at det er etablert egne pensjonskasser for å håndtere hybridpensjon.

Jeg legger som et utgangspunkt til grunn at overføring av ansatte fra kommunene til IKS'et er omfattet av arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. Etter reglene i arbeidsmiljøloven § 16-2 vil lønns-

og arbeidsvilkår som et utgangspunkt overføres fra gammel til ny arbeidsgiver. Når det gjelder rett til videre opptjening av pensjon kan ny arbeidsgiver reservere seg. Pensjonsordningen i IKS'et skal imidlertid etter tariffavtalen være identisk med pensjonsordningen i kommunene. En nærmere vurdering av reglene om virksomhetsoverdragelse er derfor uten praktisk betydning. Det kan her nevnes at reglene om virksomhetsoverdragelse retter seg mot ansattes rettigheter og berører i utgangspunktet ikke valget av pensjonstjenesteleverandører.

Et IKS innenfor vann og avløp legger jeg til grunn er et offentligrettslig organ etter anskaffelsesforskriften § 1-2 (2). Det betyr at IKS'et er et pliktsubjekt etter anskaffelsesregelverket. Anskaffelse av pensjonstjenester vil som et utgangspunkt være underlagt regelverket for offentlig anskaffelser. Det pågår for tiden en sak for EFTA's overvåkningsorgan ESA med bakgrunn i en klagesak fra Storebrand om brudd på regelverket for offentlig anskaffelse av pensjon. Kjernespørsmålene i klagesaken er knyttet til om, og i eventuelt hvilken grad, anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse på kontrakter om tjenstepensjon. Saken har flere underspørsmål blant annet om reglene om utvidet egenregi omfatter KLP og hvilke beløp som skal medtas ved beregning av om anskaffelsesregelverkets terskelverdi er overskredet. Ut fra denne saken vil det være en viss risiko forbundet med å videreføre KLP som pensjonsleverandør for IKS'et uten offentlig konkurranse. Ved en konkurranse om pensjonstjenester for IKS'et er det kun to aktuelle tilbydere; Storebrand og KLP. Det er disse som i så fall vil kunne levere tilbud dersom IKS'et velger å legge kontrakten om levering av tjenstepensjonstjeneste ut på anbud. Nærmere beskrivelse av hvordan en slik konkurranse kan gjennomføres er gjort i Pensjonskontorets pensjonsveileder som ligger på deres hjemmeside.

Et alternativ til å videreføre KLP som leverandør eller utlyse en konkurranse om levering av pensjonstjenester er egenregi gjennom Skien kommunes pensjonskasse. Jeg antar at vedtektene i Skien kommunale pensjonskasse ikke er til hinder for å inkludere IKS'et i kassen. Jeg legger også til grunn at IKS'et kan gjennomføre en direkte anskaffelse fra den kommunale pensjonskassen. Hvis det er aktuelt, må det imidlertid foretas en nærmere vurdering opp mot reglene om egenregi og felles kontroll etter anskaffelsesforskriften § 3-1 jf § 3-2. Vurderingen av om IKS'et skal velge egen kasse gjennom Skien kommunale pensjonskasse må bygge på en selvstendig interesseavveining mellom alternativene forsikret løsning eller egen kasse. Det er ikke anledning til å lyse ut en konkurranse hvor Skien kommunale pensjonskasse skal konkurrere med KLP og/eller Storebrand om levering av tjenstepensjonstjenester til IKS'et.

IKS'et må enten velge en forsikret løsning gjennom KLP/Storebrand eller egen kasse. IKS'et vil ikke kunne videreføre en ordning hvor noen ansatte er omfattet av KLP og andre av kassen.

Jeg har i denne omgang valgt å gi en overordnet beskrivelse av mulighetsrommet IKS'et har til å velge pensjonsleverandør ved opprettelsen. Jeg håper at jeg gjennom dette også har besvart de konkrete spørsmål dere har stilt. Dersom dere har behov for det kan jeg gjerne utbrodere sider av vurderingen eventuelt gå dypere inn i materien.

Ta gjerne kontakt dersom dere har behov for noe mer.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Øyvind Gjelstad'.

Øyvind Gjelstad
advokat

Telefon: 90 94 01 97

E-post: Oyvind.Gjelstad@ks.no